

DRET CIVIL I

INTRODUCCIÓ

TEMA 1. EL DRET CIVIL

1. El dret civil en l'ordenament jurídic privat: dret públic-dret privat. Les matèries de dret civil.
2. La codificació civil espanyola: antecedents i projectes. El Codi civil.
3. La pluralitat d'ordenaments civils. Competències legislatives en matèria civil de les Comunitats Autònomes. Compilacions. Lleis civils autonòmiques.
4. Fonts del dret civil: ordenaments jurídics estatal i català. La jurisprudència i la doctrina.

TEMA 2. APLICACIÓ I EFICÀCIA DE LA NORMA CIVIL

1. Eficàcia temporal de les normes: entrada en vigor, pèrdua de vigor. La retroactivitat.
2. Àmbit espacial de les normes de l'Estat i de les Comunitats Autònomes.
3. L'eficàcia general de les normes: la subjecció a l'ordenament i a la llei, la ignorància de la llei, l'error de dret. L'exclusió voluntària de la llei aplicable.
4. L'eficàcia sancionadora: la nul·litat. El frau a la llei.
5. Aplicació de les normes civils: interpretació, equitat i analogia. La tradició jurídica catalana.

ELS SUBJECTES DE DRET

TEMA 3. LA PERSONALITAT

1. La personalitat: classes de persones. Capacitat jurídica, capacitat d'obrar. Les prohibicions.
2. Inici de la personalitat: requisits. La protecció jurídica del *nasciturus* i del *concepturus*.
3. Fi de la personalitat: la mort. Commoriència i premoriència.

TEMA 4. CONDICIONS DE LA PERSONA

1. L'anomenat estat civil: concepte i règim.
2. Constància registral de les situacions de les persones. El Registre Civil: concepte i àmbit, organització.
3. Els assentaments del Registre Civil.
4. La publicitat formal.

TEMA 5. L'EDAT

1. L'edat. Transcendència jurídica.
2. La minoria d'edat: situació jurídica del menor, capacitat d'obrar, responsabilitat.
3. L'emancipació: concepte. Causes: per concessió paterna, per concessió judicial, per matrimoni.
4. Efectes de l'emancipació: art. 159 Codi Família.
5. La majoria d'edat.

TEMA 6. LA INCAPACITACIÓ I LA LIMITACIÓ DE CAPACITAT

1. La incapacitació: concepte i significat. Causes: els defectes físics i les malalties. Persones que poden ser incapacitades.
2. Procediment d'incapacitació: iniciació, tramitació.
3. La sentència d'incapacitació: efectes. Modificació i extinció. L'internament del incapacitat.
4. La limitació de capacitat per prodigalitat: concepte, procediment, eficàcia de la declaració, modificació i extinció.
5. La situació jurídica del concursat i fallit.

TEMA 7. LES INSTITUCIONS TUTIVES

1. La potestat del pare i de la mare. Concepte i característiques. Contingut. Exercici.
2. Suspensió, privació i extinció. La potestat prorrogada i rehabilitada.
3. Institucions de guarda i protecció de la persona. La tutela. Concepte i característiques. La delació de la tutela i el nomenament del tutor: inhabilitat, excuses i remoció.
4. Contingut i exercici de la tutela. Extinció.
5. La curatela: concepte, classes i contingut.
6. Altres institucions de guarda: el defensor judicial, la guarda de fet.

TEMA 8. LOCALITZACIÓ DE LA PERSONA

1. El domicili: concepte. Classes. El domicili familiar. Pluralitat de domicilis. Residència i parador. El domicili electiu.
2. L'absència: caracterització general. La situació del desaparegut.
3. L'absència legal: concepte, pressupòsits, la representació, la situació jurídica de l'absent. Fi i constància registral.
4. La declaració de defunció: concepte, supòsits, efectes. Revocació de la declaració. Constància registral.

TEMA 9. VEÏNATGE CIVIL

1. Concepte. Distinció del veïnatge administratiu.
2. Adquisició del veïnatge: modes.
3. Veïnatge civil i nacionalitat.
4. Conservació i recuperació del veïnatge.
5. Prova del veïnatge civil.

TEMA 10. ELS BÉNS DE LA PERSONALITAT

1. Els drets de la personalitat: concepte, naturalesa i caràcters.
2. Drets en l'esfera moral: dret al nom.
3. El dret a l'honor, intimitat personal i familiar i a la pròpia imatge.
4. El dret de rectificació.
5. La protecció en front al tractament informàtic de les dades de caràcter personal.
6. Drets en l'esfera física: vida i la integritat física.

TEMA 11. LA PERSONA JURÍDICA

1. El concepte de persona jurídica. L'abús de la personalitat. Classes de persones jurídiques.
2. Adquisició de la personalitat. Capacitat jurídica i d'obrar.
3. Domicili, veïnatge i nacionalitat. Extinció.
4. Les associacions: concepte, classes, estructura. Constitució i organització. Llei 7/1997, de 18 de juny, d'associacions.
5. Les fundacions: concepte, estructura, constitució i règim. Llei 1/1982, de 3 de març, de fundacions.
6. Els ens sense personalitat jurídica.

EL DRET SUBJECTIU I LA RELACIÓ JURÍDICA

TEMA 12. LA RELACIÓ JURÍDICA I EL DRET SUBJECTIU

1. La relació jurídica: concepte, característiques, estructura i classes.
2. El dret subjectiu: concepte, característiques, estructura i classes de dret subjectiu.
3. Situacions jurídiques secundàries.
4. Adquisició, successió i transmissió del dret subjectiu.
5. Modificació i extinció del dret subjectiu.
6. Exercici del dret subjectiu i límits: el principi de bona fe i l'abús de dret.

TEMA 13. ELS BÉNS PATRIMONIALS

1. Coses, béns i objecte del dret.
2. Classes de béns. Estudi dels diferents criteris. El concepte de finca.
3. Fruits, despeses i millores.
4. El patrimoni: concepte, caràcters i funcions. Configuració, composició i contingut.
5. Tipus de patrimoni.

TEMA 14. EL TEMPS EN EL DRET CIVIL

1. El transcurs del temps. Les unitats de temps. Formes de còmput.
2. La prescripció extintiva. Concepte i fonament. Estructura i inici.
3. Terminis de prescripció. Interrupció i suspensió
4. La caducitat. Concepte i fonament. Objecte. Règim jurídic.

OBLIGACIONS

TEMA 15: L'OBLIGACIÓ, SUBJECTES I OBJECTE

1. La relació obligatòria: concepte. El deute i la responsabilitat. L'obligació natural.
2. Les fonts de l'obligació.
3. Les parts de la relació obligatòria. Determinació dels subjectes. Posició creditòria i posició deutora
4. Pluralitat de subjectes.
5. Objecte: la prestació; concepte i requisits.

TEMA 16: CLASSES D'OBLIGACIONS

1. Obligacions de donar, fer i no fer; de mitjans i de resultat.
2. Obligacions genèriques i específiques.
3. Obligació alternativa. L'obligació facultativa.
4. La divisibilitat i la indivisibilitat de la prestació.
5. Obligacions líquides i ilíquides.
6. Obligacions principals i accessòries.

TEMA 17: OBLIGACIONS DE DINER

1. Concepte i funcions del diner.
2. Els deutes de diner: concepte i classes.
3. L'obligació en moneda estrangera: concepte, règim.
4. El deute d'interessos: concepte, classes, quantia. L'anatocisme.

5. Les alteracions del valor de la moneda. Nominalisme i valorisme. Clàusules d'estabilització.

TEMA 18: UNITAT I PLURALITAT DE VINCLES

1. La concurrència d'obligacions: obligació única i pluralitat d'obligacions.
2. Obligacions recíproques o sinal·lagmàtiques: concepte; L'"*exceptio non adimplendi contractus*"; règim de la mora; els riscos.
3. La resolució per incompliment: l'article 1124 del Codi Civil.

TEMA 19: CIRCUMSTÀNCIES DE LA RELACIÓ OBLIGATÒRIA

1. Circumstàncies de l'obligació.
2. Lloc de la relació obligatòria.
3. El temps. Obligacions instantànies i duraderes. L'obligació a termini.
4. L'obligació condicional: concepte, funció, classes i compliment i incompliment de la condició. Règim de la condició suspensiva i de la condició resolutòria.
5. L'obligació modal.

TEMA 20: EL PAGAMENT O COMPLIMENT DE L'OBLIGACIÓ

1. El pagament: concepte, funcions i naturalesa jurídica. Requisits.
2. Requisits objectius: identitat, integritat i indivisibilitat. Lloc i temps.
3. Subjectes del pagament. El pagament de tercer. El pagament a persona distinta del creditor.
4. El pagament per mitjà de targes de crèdit.
5. Prova i despeses del pagament.
6. La imputació de pagaments: concepte, pressupòsits, criteris.
7. El cobrament de l'indegut: concepte, pressupòsits, l'acció de restitució, la prova.

TEMA 21: ELS SUBROGATS DEL COMPLIMENT

1. Els subrogats del compliment.
2. La consignació: concepte, requisits i efectes.
3. La compensació: concepte, classes i règim jurídic.
4. La dació en pagament: concepte, naturalesa jurídica, efectes.
5. El pagament per cessió de béns.

TEMA 22: L'INCOMPLIMENT DE L'OBLIGACIÓ I LA RESPONSABILITAT CONTRACTUAL

1. Concepte i causes d'incompliment.
2. La mora del deutor: concepte, requisits i efectes.
3. Compliment defectuós. Supòsits i efectes.
4. L'incompliment definitiu.
5. La lesió del crèdit: remeis, la responsabilitat civil. La lesió del crèdit per actes de tercer.
6. Imputabilitat: del creditor, *la mora accipiendi*.
7. La responsabilitat per l'incompliment imputable.

TEMA 23: LA PROTECCIÓ DEL CRÈDIT

1. Mitjans de tutela i protecció del crèdit.
2. Responsabilitat patrimonial i execució forçosa singular, l'acció de compliment.
3. L'acció directa.
4. L'acció subrogatòria.
5. L'acció revocatòria o pauliana. L'acció de revocació de donacions. Art. 340.3 CDCC.

6. La pluralitat de creditors: els privilegis. Classificació i prelació.

TEMA 24: MODIFICACIÓ DE LA RELACIÓ OBLIGATÒRIA

1. La modificació: concepte.
2. La novació: concepte, requisits i efectes.
3. El canvi de creditor: la cessió de crèdits; la subrogació.
4. La transmissió passiva de l'obligació: concepte, modalitats i efectes comuns.

TEMA 25: LES GARANTIES DE L'OBLIGACIÓ

1. Les garanties de l'obligació: concepte i naturalesa jurídica.
2. La pena convencional: concepte i règim jurídic.
3. Les arres: concepte, classes i règim jurídic.
4. El dret de retenció: concepte, fonament, naturalesa jurídica. La Llei 22/1991, de 22 de novembre, de garanties possessòries sobre cosa moble.

TEMA 26: EXTINCIÓ DE L'OBLIGACIÓ

1. Causes.
2. La impossibilitat sobrevinguda.
3. Mutuo disenso.
4. Denúncia per voluntat unilateral.
5. La condonació o remissió.
6. La confusió.

TEMA 27: LA PLURALITAT DE SUBJECTES

1. Pluralitat de subjectes i modalitats de concurrència.
2. Obligacions parcials: concepte. Règim jurídic dels crèdits i dels deutes.
3. Les obligacions mancomunades: concepte. El crèdit mancomanat. El deute mancomanat.
4. Les obligacions solidàries: concepte. Règim jurídic del crèdit i del deute solidaris.

TEMA 28: LA RESPONSABILITAT EXTRA CONTRACTUAL

1. La responsabilitat civil extracontractual: concepte i funció.
2. Responsabilitat penal i responsabilitat civil.
3. Pressupòsits de la responsabilitat civil. Prescripció de l'acció.
4. Prevenció de la responsabilitat.
5. Responsabilitat per fet aliè. Responsabilitat pels danys causats pels animals i les coses.
6. Règims especials de responsabilitat. Responsabilitat i medi ambient.

BIBLIOGRAFIA Bàsica

1. "Institucions del Dret Civil de Catalunya. Vol. 1. Introducció i part general. Obligacions i contractes. Drets reals".
Puig Ferriol, Ll. – Roca Trias, E.
Ed. Tirant lo Blanch. 5ª ed. 1998.
2. "Manual de Derecho Civil I. Introducción y Derecho de la persona."
Puig Ferriol, Ll. – Gete-Alonso Calera, C. - Gil Rodríguez, J. – Hualde Sánchez, J.
Ed. Marcial Pons. Madrid 1997-1998.
3. "Manual de Derecho Civil II. Derecho de obligaciones. Responsabilidad Civil."

Teoría general del contrato”.

Puig Ferriol, Ll. – Geste-Alonso Calera, C. – Gil Rodríguez, J. – Hualde Sánchez, J.
Ed. Marcial Pons. Madrid, 1998, 2000.

4. “Derecho Civil. Introducción y parte general”
Albaladejo, M.
Ed. Bosch. Barcelona 1996.
5. “Derecho Civil II. Derecho de Obligaciones. La obligación y el contrato en general”
Albaladejo, M.
Ed. Bosch. Barcelona 1997.
6. “Sistema de Derecho Civil I. Introducción. Derecho de la persona. Autonomía privada. Persona jurídica”.
Diez-Picazo, L. – Gullón Ballesteros, A.
Ed. Tecnos, 1997.
7. Sistema de Derecho Civil, vol. 2º. El contrato en general. La relación obligatoria contratos en especial, cuasicontratos”.
Diez-Picazo, L. – Gullón Ballesteros, A.
Ed. Tecnos. 2000. Reinpresión ed. 1999.
8. “Derecho Civil I. Parte general”.
Lopez, A. - Montés Penadés, V.
Ed. Tirant lo Blanch. Valencia, 1996
10. Derecho Civil. Derecho de obligaciones y contratos”.
Valpuesta Fernández.
Ed. Tirant lo Blanch. Valencia 1994.

BIBLIOGRAFIA COMPLEMENTARIA

1. “Parte general del Derecho Civil”.
Lacruz Berdejo, J.L.
Ed. Dykinson 1998-1999.
2. “Derecho de obligaciones. Vol. 1”.
Lacruz Berdejo, J. L.
Ed. Bosch, 1997.
3. “Fundamentos del Derecho Civil. Patrimonial II. Las relaciones obligatorias”.
Diez-Picazo, L.
Ed. Civitas. 5ª ed. 1996.

También son útiles las obras colectivas de Comentarios al Código Civil (la consulta a l'article corresponent):

- Comentario al CC y Compilaciones Forales. EDERSA. Madrid 1979-1995.
- Comentario del CC. Ministerio de Justicia. Madrid 1991-1992.

Es imprescindible la legislación vigente referente a la materia d'aquest programa.

A l'inici del curs el professor responsable del mateix indicarà les formes d'avaluació.